

דף עיון

"לייהודים היתה אורה" אמר רבי יהודה:
אורה - זו תורה.

וכך הוא אומר:
"כי נר מצוה ותורה אור" [מגילה ט"ז]

לזכרה של: אורה מושקוביץ ע"ה
משוואות- יצחק

במפרשים

ו"ל ע"י מ.מושקוביץ * משוואות- יצחק 79858 ד.ג.שדה-גת * טל': 8616173 * פקס: 8616174-08

פרק שני בחווקותי

(יב) וטעם והתhalbתי בתוכם. שתיה הנטגי בכל מפורסמת, ככלך מתהלך בקרב מחנהו, מספיק להם כל צרכם, וזה דרך דברי הברית כפשות, והוא אמת, וכך יעשה בהן בודאי. ולא הזכר הכתוב בכך שכר קיום הנפשות בעולם הנשומות ובועלם הבא אחרי תחת המתיטין כי קיומן מחויב בדרך היצירה כמו שפירשתי⁸² בבריותות, והעונש הוא שמכירת החביבים בהם, והשאר כולם יתקיימו בטסוד צירותם. אבל על דרך האמת הברכות האלה עד הם ברוכות שמים בעליונים⁸³, כמו שפרשתי⁸⁴. ונתני שלום בארץ, ולא תגעל נפשי אתכם וכן והתhalbתי בתוכם, רמזו למדהה. שקראו רבותינו שכינה, מן. ונתני משכני בתוכם, ואומרים⁸⁵ שכינה שורה בישראל⁸⁶, ואמר בבראשית רבה⁸⁴ עיקר שכינה בתחוםים היהת. והנה החוכר כאן גן עדן והעולם הבא ליריעו⁸⁷, ואלה הברכות בתשלומיין⁸⁵ לא תהיינתי רק בהיות כל ישראל עוזנן רצון אביהם, ובנין שמיים וארץ שלם על מוכנות⁸⁸, ואין בתורה ברכות שלמות כאלה שם דברי הברית והתנאים אשר בין הקב"ה ובינו. דע כי לא השיגו ישראל מעולם לברכות אלה בשלמותו⁸⁹, לא הרבים ולא היחידים מהם, שלא עלתה זכותם לכך כמו שאמרו זיל⁹⁰ על דוד והוא עזר⁸⁸ את חניתו על שמונה מאות חיל, והיה מצטער על מאותים⁹¹, יצחה בת קול ואמרה לו רק⁹⁰ בדבר אורה החתוי. ועל כן תמצא לרבותינו זיל⁹¹ שיחסרו בפסוקים⁹² האלה לעתיד לבוא, מלמד שתונוק מישראל עזיד להיות מושיט וכו'⁹³, עתיד הקב"ה לטיל על הצדיקים לעתיד לבוא, כי לא נתקיים

א. רמב"ן: פרק כו, פסוק יב :

אבל יתקיים עמו בזמן השלמות :

pinkie

1. קרא שם את הפסוק, איך ניתן מהקין כפטעו?

2. "כאלק המתהך" לנו כפטעו, הסכמ.

3. מה לך הולך ומתולה כב איזין איזין מה אתה?

4. אני הזכיר הארץ מתוק יאלק ואמי מה קורכת?

5. מה לך הארץ ותונאות סכם קיל ואמי מה יקרה?

* *

(כח) וזהarti עליכם וגוי. החרב הנוקמת

ב. רש"ל דילש.

האמורה כאן היא כוח שונה מן ה"אויבים" פרק כו, פסוק כה: הנזכרים לעיל (פסוק סז"י). היא כשלעצמה מתוארת בתכונה של חרב נקמת נקם-ברית; והברית היא כללית, לא הברית המיוונית שנכרתה עם ישראל. אם הבינו בויטוי זה ההלכה, הרי הכרנתה כאן למצוות הכושות את העולם, הקמות בהיסטוריה מתקופה לתקופה. שלא מדעתך, הן כל שרת בידי ה'. תפkidן לטהר את העולם מעימים שהשחיתו דרכם, ועל ידי כך הן מקדמות את התפתחות האנושות בצד אחד נוספת. סופן שם הן משחיתות דרכן וגורל דומה ישביג אותן. הן חרבות ה'

המגינה על ברית ה', עם האנושות והנוקמת את נקמתה מן העמים שהשחיתו. כי העקרונות הכלליים של הצדק, המוסר והאנושיות הם היסודות של כל חברה אנושית. הם קרויים "ברית", שהרוי הם היסודות המוחלט, שהוא תנאי לקומה ולהתפתחותה של האנושות. כאשר העמים משחיתים את דרכם, הרי הארץ מתוקוממת תחת יושביה; כי עברו תורות הפכו חוקות מוסר, הפכו ברית עולם: "עbero תורה חלוּך הַפְּרוּ בְּרִית עָולֵם" (ישעה כד, ה). "מלacci שלום מר יבכין" על המזוקה ועל השמה הארץ; כי "אנוש" — האדם שהשחית דרכו (ראה פי' בראשית ז, כו) — הפר את הברית, מסס את היסוד של כל בנין חברתי, ואין לבו פתוח להתבונן על דרכו: "הפר ברית מס ערומים לא חשב אנוש" (שם לב. זיח).

תיקון

1. קייא את הפסוק, איך נזכרנו אפיקו?
2. אהי אאותה פרמית כללית?
3. אהי המכוב הנזקנת רקם פרמית?
4. איך נזכרנו אפיק את המתפתחות התיסוכית וצמיחת הארץ?
5. את הלא "סוי התיסוכית" האמור בדף מה?

* * *

ג. אור החיים. פרק בו' פסוקים לו':

בhabia להם מרך וגוו' ונפלו וגוו', ונהשאים
ווגוו' פירוש שלא חזרו כי אחר כל זה יפקו וגוו',
וממוציא דבר אתה יודע שהגם שטבוא להם
כליזן אחר קליזן לא פבלה האמה במאמרו
לבסוף לא מאסתים לכליהם:

לו) ונהשאים בכם וגוו'. פרוש אותם
שישארו אחר כל זה
ברשותם ולא חזרו בתשובה, בדרך שאמר
למעלה ואם תלכו עמי קרי וגוו' כמו כן אמר
ונהשאים בכם פרוש בתקונה בראשונה אוסף

תיקון

1. איך נזכרנו אפיק את הפסוק?
2. סנה נוכחת מהוות סכהוות כה' ג' נסחים מכתם אם מ' מה שילכו?
3. נמיין אם מ' מכתה האואה כה'?

* * *

ו. עד מ' זכות אבות ק' מ' ת'? — ר' פנחותא אמר לה
בשם ר' ח'יא בר מנחמא, ואמר לי לה ר' ברקיה בר חלבו בשם רבנן ורבנן
עד יהוא, הרא הוא דכתיב: (מ"ב, י, כ) "יעין ה' אמת וירחםנו גנו" עד עתה —
עד עתה זכות אבות ק' מ' ת'. ר' יהושע בן לוי אמר: עד אליה, הרא הוא דכתיב:
(מ"א י, לו) "יעיה בועלות המנחה ויזל אליה הגביה גנו". שמואל אמר: עד הווען,
הרא הוא דכתיב: (הושע, י, ב) "עתה אגלה את נבלתך לעיני מצחיה ואיש לא
בצ'קה מידי", ואין איש האמור באן אלא אברחים, כמה דאת אמר: (בדואית, י, ז)
עתה קשב אשת האיש, ואין איש אלא יעקב, שנאמר: (שם, י, כ) "יעזקב איש פם". ר' יוזן אמר:
מליה, ואין איש אלא יעקב, שנאמר: (שם, י, כ) "יעזקב איש פם". ר' יוזן אמר:
עד חוקיה, כמה דאת אמר: (ישעה ט, ו) "למרבה המשרה ולשלות אין קין וגוו'".
ר' יוזן בר חנן בשם ר' ברקיה אמר: אם ראייתך זכות אבות שטטה זכות אמהות
שנתמוצטה לך והטפל בטעדים, הרא הוא דכתיב:

ד. מדרש דבר. פרק בו' פסוק מב':

(שם נ"ד, י) 'כִּי הַהֲרִים יָמְרוּ
וְהַגְּבֻשׁתִּים תִּמְוֹצִיאוּנָה', נֶהָרִים – אֶלְיוֹ אֲבוֹת, זְהָבָעָות, אֶלְיוֹ אֲמֹהָות, וְאֶתְרֵךְ קָדֵךְ
(שם שם, טט) זְמָסִדי מַאֲתָךְ לֹא יִמּוֹשֵׁ. אָמַר ר' אַחֲא: לְעוֹלָם זְכוֹת אֲבוֹת קִימָת,
לְעוֹלָם מַזְכִּירִין וְאוֹמְרִין: (בריס"ה, לא) 'כִּי אֶל רְחוֹם ה' אֶלְקִיךְ לֹא יַרְפֵּךְ וְלֹא
לְשִׁיחִיתְךָ וְלֹא שְׁבַחַ אֶת בְּרִית אַבְּתָיךְ גַּנְעָן'.

- ר' פַּרְשָׁא
1. פָּגַם אֲלֵי אֶת הַוִּיכָּמָת כְּאֵז?
  2. אֶת הַגְּזָרָת הַעֲזָרָת כְּאֵז מֵאַז?
  3. אֶת הַקְּרָבָה מֵעַל הַקְּרָבָה?
  4. מַפְּסָלָת רְסָק שְׁכָות אֲפָת הַיָּא אַזְנָאִית, מֵאֶת חַזְקָה?

* * *

ה. מלאכת מחשבת. וכורתי את בריתו יעקב ואף את בריתו יצחק ואף את בריתו אברהם אוכור והארץ אוכור: והארץ תעוב מהם וגוי:

מה צלע נאכ מלע טע נס כהlein ולע חמר וטעה לת קהlein ח'וכו כבלאותנים? וגס מס טה מר וכבלן טפוץ מס טהס טכ'יפ יילכו בגנות מה יוועל לאס זילאה סה'וכו? קמעס טנמר לטויע שטעל מעל יושיל טרעלן לע סותה טה'וכות הילע בינס לנוין המוקס. וכבל'ר יול'ה ר' נלחט על טראעלן ולטטעונט נעומס בענור או'רכס יול'ק ז'וכו קהlein ח'וכל אצמאה מס. ולפי טכל דרכיו מנטט ולוין נעומס לדרקה וחמד ג'ו'יט צה'וטן טילע ממען מסין ושול נולח. لكن לע יוכל ר' לוכו חסרי ח'וטם ז'וכלו קהlein לע סנכח למ' טנחותה וול'ן מקר' צוונען וול'ו וול' מ' טנוונע להlein לפיק' נירסס מוללו וטהlein טעוז מס. וטהlein ערמל וול'ן למ' נט'וי וגוי, וטול'ן ח'וכו כלומל' ח'ע'יפ טה'וכו נר'ית טה'וכות מס כל זה וטהlein ח'וכו כי ח'לי טופט לוך וול'יך נעומס לא דין על כן יגול'ו גס'ום מ'כלמת טון:

- ר' פַּרְשָׁא
1. ק'יך פְּלָעָרְרָי אֲפִין אֶת הַטְּעָנוֹי גַּקְעָל מֵאַלְעָזָר כְּתָוָג: "אַלְעָזָר?"
  2. ק'יך תְּזָעִים נְכוֹת אַקְמָת וְאַז כָּאֶה?
  3. אֶת הַקְּאִיה אֶת האל'ע'ז מְצָאָת?
  4. ק'יך תִּפְתַּח פָּצִיה נָז?
  5. "מְגַדֵּת אַכְפָּתָת אַזְעָן" אֶת יְאֵת מַהְמָן פְּנֵינוּ מֵעַל הַקְּמָה?

****

ו. ספרדנו עם פירוש הרב י. קופרמן.

פרק ב' פסוק מה:

על בני ישראל שייצאו מצרים. 120. שם מפרש וביבנו להבין ולהורות לכל המין האנושי לקרוא כולם בשם ה". 121. שם: כי אמן היה כוונת האל יתברך במתן תורה تحتם או צל הטוב בעתיד, לו לא השחיתתו דרכם בעגל... 122. שם: כמו שידיה העניין לעתיד לבא. 123. ע"פ מלacci ג'. כלומר, בכל התמורה הניל' בתולדות ישראל מיציאת מצרים ועד קיבוץ גלויות אין שם שניינו מצד ה'וא יתברך (לא שינה דעתו עלי מבראשונה לא ה'ואה את הרוע ולשנואר את הטוב - ר'ש"י), אלא כל השינויים הינם תוצאה משינוי התנהוגות בני ישראל. 124. כי بلا הסרת הקלוקל אין מקום לתקופת לעתיד לבא - אחרית הימים (ועיין רבינו בח'י לפרש בהר כה, מו ד"ה לעקר משפחה ג', בשאלת מקומה של תשובה לעתיד לבא בעקבות מחלוקת חז"ל בז'ה).

(מה) וזכרתי להם. בקבוץ גליות¹¹⁸. אשר הוציאתי... להיות להם לאלהים. שהוציאתים¹¹⁹ קרי שאחיה לאליהם, באמרו "זאתם תהיו לי מלכחת פְּנִיגִים וְגֹי קָדוֹשׁ"¹²⁰ (שמות יט, ו) ומה שהשחיתו אז¹²¹ יתק'ים אחר קבוץ גליות לימות המשיח ועוולם הבא¹²². אני ח'. לא שניתי¹²³, ולא היה הקלוקל זולתי מהם, ואשלים בונתי בסור כל קלוקלים¹²⁴ לעתיד פ'בא.

¹¹⁸ השלב האחרון בהיסטוריה של עם ה', וגדול קבוע גליות ביום שנבראו בו שמיים וארץ (פסחים פח, א). ¹¹⁹ מוסב על "ברית ראשונים" שהרשכים מפרש על האבות (וכן פירוש אחד של ר'אכ"ע), ולא כך רבינו המפרש

ר' פַּרְשָׁא

1. מֵאֶת תְּקָבָת לְכִילָתָנוּ מֵהַקְּמָה?
2. אֶת יִקְרָה אֶת הַזְּרָעָה קִימָא מֵאַלְעָזָר וְאַלְעָזָר מֵהַתְּקָבָת הַזְּרָעָה?
3. אַלְעָזָר הַסְּמָךְ תְּסִמְךְ מֵהַזְּרָעָה?

* * *